
Tobakk må bort fra butikkhyllene

AKTUELT I FORENINGEN

ARNE VATNØY

arne.vatnoy@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Fremtidens leger går drastisk til verks i kampen mot livsstilsykdommer.

FOLKEHELSE: Leder av Norsk medisinstudentforening, Eivind Valestrand, mener at å begrense tilgang til tobakksvarer er et viktig folkehelseiltak. Foto: Arne Vatnøy

– Begrenset tilgang til tobakk vil også begrense forbruket. Når vi kjenner så godt til skadevirkningene av tobakk, er det åpenbart at staten må gripe inn i enda større grad enn nå, sier leder av Norsk medisinstudentforening, Eivind Valestrand.

I mars vedtok studentene på sitt landsmøte at både snus og røyk må ut fra butikkhyllene og inn på Vinmonopolet.

– Vi mennesker gjør ikke alltid de sunne valgene, og derfor trenger vi tilrettelegging. De usunne valgene er ofte for lett tilgjengelige, sier Valestrand.

Tar opp plass i helsekøen

Studentlederen påpeker at fremtidens helsearbeidere skal håndtere helsekøer hvor pasientene har sykdommer det er vanskelig å kontrollere.

– Det blir flere multiresistente bakterier og nye smittsomme sykdommer. Vi får en eldrebølge om få år. Derfor må vi ta grep om livsstilssykdommer vi har mulighet til å forebygge, sier han, og legger til:

– Enkelt forklart er det viktig for oss medisinstudenter at livsstilssykdommer ikke tar opp plass i fremtidens helsekøer.

Han er særlig bekymret for at unge i 2017 velger å begynne med tobakk, på tross av at skadevirkningene er godt dokumentert.

– De unge som starter med tobakk nå er pasienter vi skal møte i helsevesenet om 40 år. Det er unødvendig å påføre seg selv sykdom vi så lett kan forhindre, sier Valestrand.

Støtte og motbør

Medisinstudentenes tobakkforslag fikk bred omtale i mediene denne våren. Valestrand møtte Høyres Tone Trøen til debatt i Dagsnytt 18, og forslaget fikk der til dels støtte fra Folkehelseinstituttet.

– Vi vet at pris og tilgjengelighet er gode virkemidler i kampen mot tobakk, påpekte Karl Erik Lund fra Avdeling for rusmiddelbruk i Folkehelseinstituttet.

Et motargument mot forslaget har vært at tobakksalg på polet kan gi tobakken en kulturell og eksklusiv status, på lik linje med dyre viner. I diskursen på sosiale medier har flere også påpekt at begrenset tilgang til tobakk kan gi økt smugling.

Valestrand mener det er viktig å forhindre at tobakk blir en luksusvare, og at standardiserte pakninger og skjulte tobakksvarer derfor må videreføres også på polet. Han er derimot ikke bekymret for at smuglermarkedet for tobakk skal øke av dette tiltaket.

– Tobakk skal fremdeles være tilgjengelig for dem som ønsker det. Det er viktig å ikke la seg villedes av tobakksindustrien sin skremselspropaganda.

– Da forslaget om en røykelov kom, var det mange som latterliggjorde det. Nå er det ingen som ler lenger, avslutter Eivind Valestrand.

Publisert: 21. august 2017. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juni 2026.